

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologiæ Moralis

Busenbaum, Hermann

Monasterii Westphaliæ

Dub. I. Quid sit peccatum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40957

LIBER V.

Deratione cognoscendi, & discernendi peccata.

CAPUT I.

De Peccato in genere.

DUBIUM I.

Quid sit peccatum?

Respondeo. Est transgressio legis, sive, ut ait *Tol.* est voluntarius recessus à regula divina, per quam regulam intelligitur præceptum, tam naturale, & humanum, quàm divinum: per recessum, intelligitur actus (vel ejus omissio) qui sit non tantum voluntarius, sed etiam liber, cum aliqua actuali advertentia malitiæ: quod addo, quia ut docet *Sanch. 1. mor. cap. 16 cum Vasq. Bon. d. 2. q. 2. p. 3 n. 3. & 12. & c.* non sufficit ad actum peccaminosum, libertas & advertentia quævis virtualis, vel interpretativa, quâ scilicet quis advertere poterat, & debebat; nec quæcunq; actualis, quâ scilicet intellectus rationes commodi, & incommodi

in objecto attendat: sed requiritur, ut advertat
 moralem malitiam objecti, aut saltem de ea do-
 bium, vel scrupulum corripiat. Ratio est, tum
 quia sine ista advertentia, non est voluntarium,
 cum non sit cognitum; quia, quamdiu talis cogi-
 tatio intellectui non occurrit, non est suffici-
 ens principium deliberandi de malitia, ideoque
 nec libertas, ac proinde nec culpa; & censetur
 illa inadvertentia, naturalis & invincibilis ob-
 oblivio. Addit tamen *Tann. d. 4. de pec. d. 5. q. 1.*
dub. 5. n. 106. non esse necesse, ut consideratio ob-
 la maneat actu, dum peccatum durat, sed satis
 esse, ut vel actu, vel virtute maneat, ita ut cum eo,
 vel actus peccati fuerit inchoatus, vel saltem causa
 data: ut sit in ebrio, qui peccat, non vi præse-
 ris, sed præteritæ deliberationis, v. *Bald. l. i. d. 36.*
 Verum recentiores communiter docent, talem
 v. gr. ebrium non peccare formaliter, quando
 usu rationis caret; sed malitiam eorum, quam
 tunc fiunt, contraxisse ante, dum prævidens ma-
 lum, quod commissurus erat, ejus causam dedit:
 ajuntque, dum quis actu peccat, semper esse,
 ac manere advertentiam aliquam malitiæ tenu-
 em, vel confusam, ut *vid. apud Scholast.* nam in
 ordine ad praxin, parum refert, utrolibet modo
 loquaris.

Resp. II. Ad peccatum requiruntur tres condi-
 tiones, ut patet ex prima responsione. 1. Ut sit vo-
 luntarium, id est, ut fiat à voluntate consentiente.
 2. Ut sit liberum, id est, ut sit in potestate volunta-
 tis facere, vel non. 3. Ut advertatur malitia, *Ex*
quibus resolves.

I. De-

I. Defectu primæ conditionis, nullus actus, qui neq; est in, neq; à voluntate, est peccatum, nisi voluntas eum acceptet: ideoq; nec impedit communionem, siue is sit internus: ut cogitationes contra fidem, blasphemæ, obscenæ, motus carnis, etiam usq; ad effusionem seminis; siue externus ac violentus, v. g. stuprum virgini per vim illatum.

II. Defectu secundæ conditionis, subinde à peccato excusantur vehementissimi motus iræ, aut concupiscentiæ, quibus usus rationis perturbatur, & liberras tollitur.

III. Defectu tertiæ non peccat, qui die jejunii, de præcepto nihil cogitans cœnat, vel carnes comedit, etsi advertat eas sibi delectabiles. Item qui lapidem projicit per fenestram, non advertens periculum lesionis; vel qui contractum usurarium celebrat, non advertens esse talem, *Sanch. l. 1. e. 16. n. 21. Reg. l. 25. n. 75.*

IV. Damna & eventus (licet alioqui frequentes) ex ebrietati secuti, & nullo modo prævisi, inculpabiles sunt: quia nec in se, nec in causis sunt liberi. Sunt verò culpabiles, si sint prævisi, nec diligentia sufficiens ex præscripto prudentiæ sit adhibita, ne sequerentur: ea verò adhibita, etsi postea eveniant, culpâ vacant. Uti etiam, quando juxta loci & temporis circumstantias, non apparet periculum mali, ideoque nulla cautela est adhibita. Ita *Vasq. l. 2. d. 124. c. 2.* Quibus conformiter *Less. l. 4. c. 5.* docet, si negligentia, charitatem aut eventus ex ea sequi solitos præcavendi, fuerit tantum venialis, etiam mala, quæ prævideri poterant, tantum venalia fore; quia cum non in se, sed tantum

sum in causa sint libera, non possunt habere
jorem culpam, quam ipsa causa.

DUBIUM II.

An, & quando desideria, & delectationes sint peccata?

Per desiderium intelligitur voluntas, intentio
vel propositum efficax rei malæ: per delectationem
verò, simplex amor & complacentia ob
cogitati, fruendo ejus dulcedine, absq; deside
executionis: soletque dici morosa, non à mo
temporis, cum momento possit perfici, sed quia
voluntas, post plenam advertentiam rationis
immoretur.

ARTICULUS I.

*Quale peccatum sit desiderium ma
lum?*

Resp. I. Desiderium absolutum, sive cogitatio
eum voluntate consentiente absolute in peccatum
aliquando perpetrandum, aut in perpetrato con
placente, habet eandem speciem, ac malitiam
peccati mortalem, vel venialem, quem habet
actus exterior, in quem fertur. Est communis, &
constat ex *Matth. 5. v. 28. Qui viderit, &c.* Ratio
est, quia actus interior habet suam bonitatem, &
malitiam ab actu externo, tanquam objecto. *Idem
commun.*

Resp. II. Desiderium cum consensu conditionali,
quo quis aliquid concupiscit, sub tali conditione